

‘Here is the stock exchange and the money, and the love of art’

[‘Hier is de beurs en ’t geld, en liefde tot de kunst’]

On the value of history paintings in Rembrandt’s Amsterdam

20 guilders

1500 guilders

Eric Jan Sluijter

Job Berckheyde, *The Amsterdam Exchange*,
1668, Amsterdam, Amsterdam Museum

Emanuel de Witte, *The Amsterdam Exchange*, 1653, Rotterdam, Museum
Boijmans van Beuningen

Claes Janszn Visscher,
The Amsterdam Exchange, 1612

Gerrit Berckheyde, *The Amsterdam Town Hall*,
c. 1665, Amsterdam, Amsterdam Museum

Johannes Lingelbach, *The building of
the Amsterdam Town Hall*, 1654
Amsterdam, Amsterdam Museum

Pieter Codde, *Three gentlemen examining a painting in a painter's studio*, c. 1630, Stuttgart, Staatsgalerie

ECARTICO

Amsterdam Centre for the Study of the Golden Age

NWO

zie: <http://burckhardt.ic.uva.nl/ecartico/>

*Artistic and Economic Competition in the Amsterdam Art Market,
c. 1630-1690*

History Painting in Rembrandt's Time

Eric Jan Sluijter - Marten Jan Bok

Erna Kok - Elmer Kolfin – Frauke Laarmann - Harm Nijboer

Worth Bracken, Jacquelyn Coutr , Judith Noorman (IFA/NYU)

2007-2011

Rembrandt, 1644 (84 x 63,5 cm)
in 1657 valued at **1500** guilders

details

Rombout van Troyen, 1646 (56 x 93,5 cm)
in 1653 valued at **20** guilders

Balthasar
Florisz
van
Berckenrode,
*Map of
Amsterdam,*
1625

140 x 160 cm

Balthasar
Florisz
van
Berckenrode,
*Map of
Amsterdam,*
1625

140 x 160 cm

**MAGNIFICIS, AMPLISSIMIS, PRVDENTISSIMIS, ET CONSVLTISSIMIS VIRIS
D. PRAETORI, CONSVLIBUS, SCABINIS, AC SENATORIBVS TRIGINTA – SEX –
VIRIS
INCLITAE REIPVBLICAE AMSTELREDAMENSIS
HANC SVAE VRBIS CELEBERRIMAE ACCVRATAM DELINEATIONEM
DEDICANT CONSECRANTQ.**

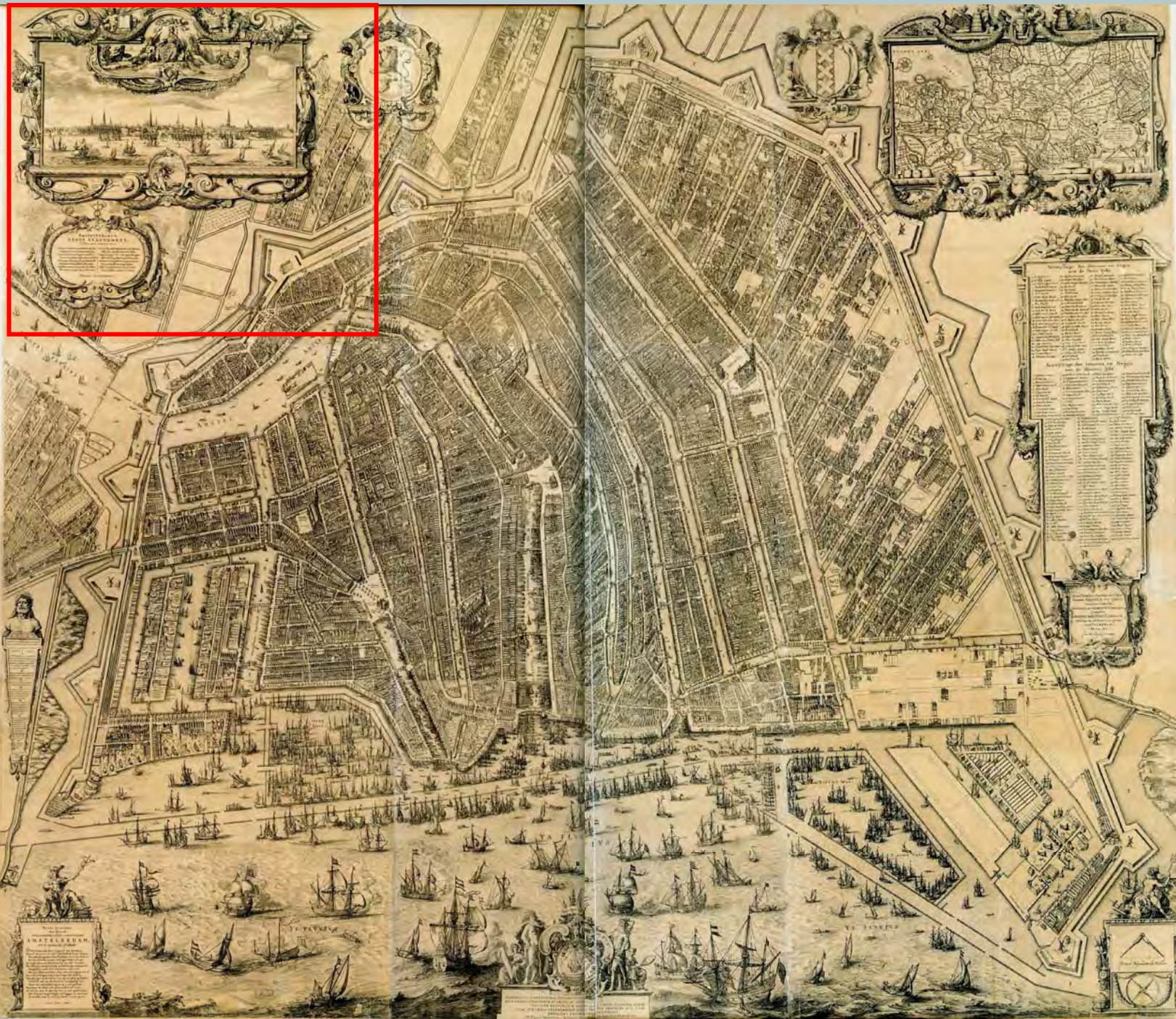
Philippus Molevliet et Balthasar Florentius a Berckenrode

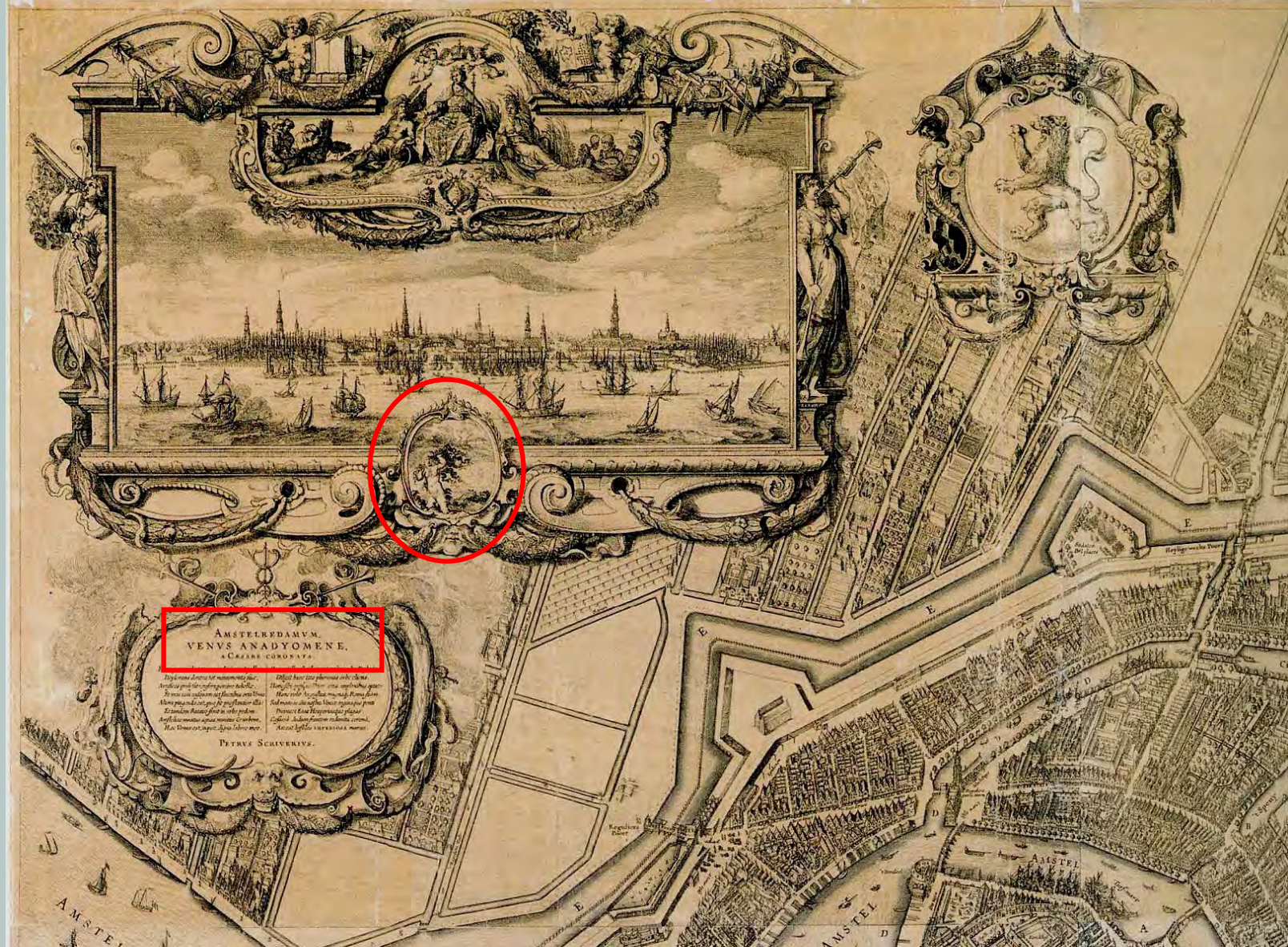

Balthasar
Florisz
van
Berckenrode,
*Map of
Amsterdam,*
1625

140 x 160 cm

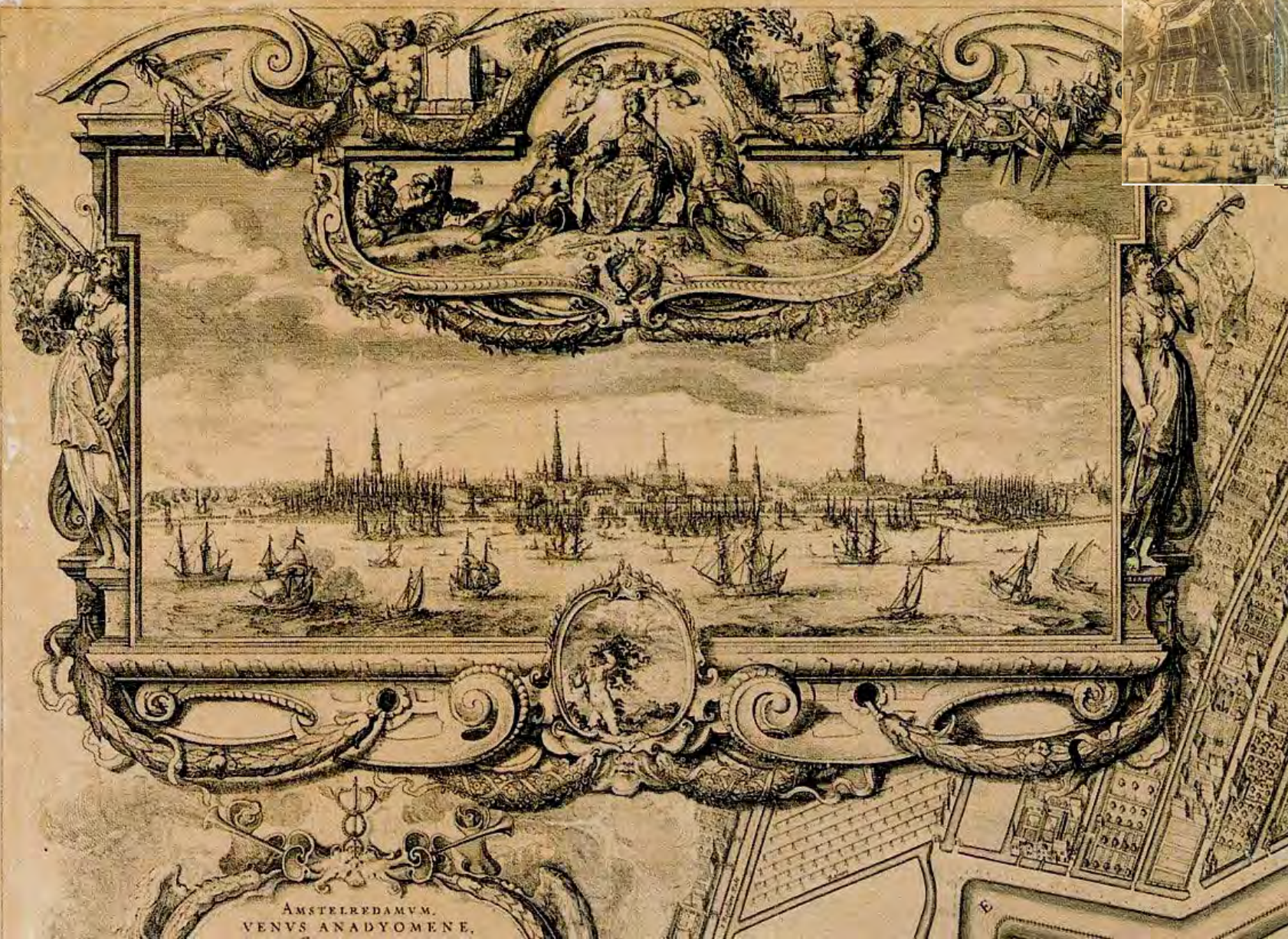
AMSTELREDAMUM VENUS ANADYOMENE

AMSTELREDAMVM
VENVS ANADYOMENE

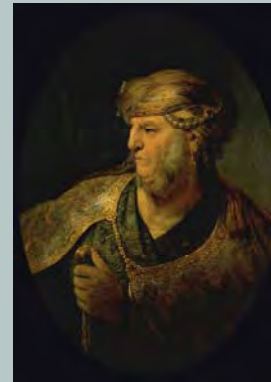
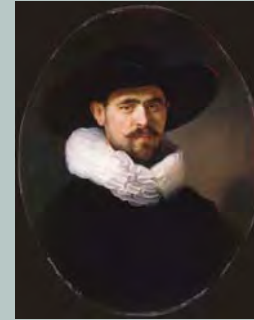

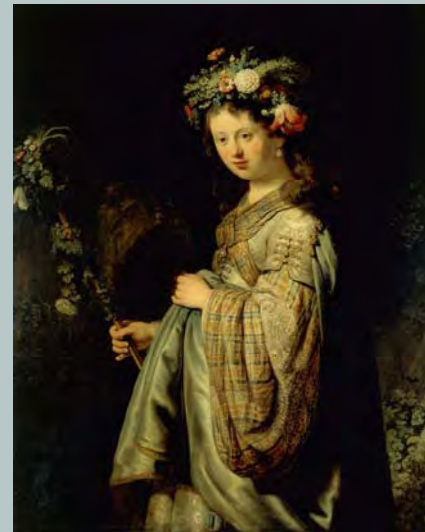
AMSTELREDAMVM.
VENVS ANADYOMENE.

AMSTELREDAMUM
VENUS ANADYOMENE

1632-34

Jeremias de Decker in a laudatory poem on Rembrandt ('Danck-Bewys.
Aen den uitnemenden en wijt-beroemden Rembrandt van Rijn'), 1667:

[.....]

Thousands strike the flag, where /
One is free to marvel at his strokes, /
And those of Raphael and Angelo compare, /
And see he has indeed surpassed them both.

[.....]

(Daer doet 'er duyzenden de vlaggen voor hem strijken;
Daer mag 't zijn streken vrij,
Bij die van Raphaël en Angelo verlijken,
Ja streeftse bei verby)

Rembrandt, *Jeremias de Decker*,
1666. St. Petersburg, Hermitage

Het leven van Tiziano Vecello, van Cadore, Schilder.

Een groot ghezel doozuchtighe Mannen, in verſchepden oeffningen van leerſchicken gheſuchte; ſoude men van oudts tijdt af weten te moeten; de onbekende plaeten oft Dooppen van ſijn geboorten halben hebben verniaert ghemaecht. Onder deſe waer beſonder te tellen den grooten Tiziano, van den huyſe Vecelli. Deſen was te Cadore, een kleen Doorp oft Caſteelken gelegen op de Piave, viſt mijlen van der Cluſe aen den Alpes, ghebooren A°. 1460. Welcken tot zynen chien Jaeren / met eenen goeden gheest en cloech verſtaend begaſte weſende; werdt gheſchickt tot Venetien; tot een heerlich Wogger zynen Com. Deſen die kint ſiende ſeer totter Schilder-const gheuegen; beſtele hem by Ioan Bellino, die doe ter tijdt een verniaert Schilder was. Onder wrens onderwijs hem bevljende; gaf wel haſt te hemmen; dat hem de nature alle de deelen; die tot de Schilder-const voerghen; hadde gegheuen. Wellich nu zyn gheſter / en ander Schilders daer in't Landt / geen hemis hebende van den Antijcken / hun dingen meſt al deden nae t'leven; doch niet en dooghe / harde; en quellike maniere; ſoo leerde Tiziano ſijn ſuler nae. Naer doe A°. 1507. hy de maniere van Giorgione ſaght; begon zyn dinghen poeſliker; meer verheuerden; en op een ſchoonder maniere te maken; gebuytende ewantel ten beſten dat hy mocht; zyn dinghen ſonder teſchicken te ſchilder nae t'leven; waerneemende niet de verweyde te beelden alles wat hy daer in ſaght; t'p hardt oft ſoet. Houderende vooz ghewis; dat t'ſchilderen niet de verwen; ſonder anderſing te leeren teſchicken op papier was de beſte maniere van doe; en de rechte teſchickenige; Daer nochtans behoorde t'een niet t'ander t'ſamen op te waſſen; Doch can men bruanmer zyn doozghenouen inſpininghe zooner ordinantie met teſchickenighen by een voegen. Ewentel Tiziano verſchepden dinghen op't nat met goet oordeel doende; gaf van hem te oorbeelen; dat hy een uytvinnich Schilder te werden hadde. T'zinnen twaelf Jaeren conterſette hy ſter natuerlich gelycheude; en bleef ſachlich gheſchildert; oock hant; elc; deren en ſiden; ſeer leuende ghebaen weſende; datmen zyn dinghen begon aen te ſien vooz de dinghen van Giorgione. Naer eenige diſtoſien van hem ghebaen aen het Duurſche huyſe; maecte hy een groot ſtuk; de vluchtinge van Egypten; daer Maria comt dooz een groot boſch; met een ſchoon Laanſchap; want hy hem veel tijdt op deſe handelinghe hadde gheueen; hebbride daerom eenighe Nederlanders in huyſe ghehouden werckende; dat fraep Werſers van Laanſchappen en groenehept waren; Deſgeliker maecte hy in't boſch veel bieren; die nae t'leven ghebaen; ſeer leuende ſcheyden. Hy maecte vooz een Vlaemſch Edelman en Conterſetteſel; dat te leven ſcheyde; oock een ſtuk van een Ecce Homo; met veel figuren; dat van Tizianen ſelf; en van belen wort ghehouden vooz een ſter goet werck. Doch vooz den ſelben een ſtarp; beſet; met veel figuren; groot ala t'leven; en met veel tronien nae t'leven ghebaen nae t'volch van den huyſe. Daer nae zeyen Tobias met den Engel; en doſt eenen Ioan Baptiſt. in een boſch ghelienelt; ven Hemel ſende; en biddende; daer eenen ſchijn van boven comt; en voort in't verſchicken een ſchoon Laanſchap. Summa zyn werck woode aengheſien vooz des Giorgions; en die t' daer vooz aenſagen (ſeyden noch) tegen Giorgione; dat hy ſijn ſter verberet hadde in zyn wercken. Waerom Giorgione gram weſende; hem veel verbozghen hiel; niet willen.

Tiziano begon nae t'leven te ſchilderen ſonder teſchicken; doch wil ſchilderen met het teyckenende veeuwighe ſijn.

Laanſchap leerde Tiziano van den Nederlanders.

willende Tizians ghemeeſchap meer hebben. In't Jaer 1508. liet Tiziano uytgaen in hout-pint de rolle van de Triumphe des gheloofs; met Adam en Eva; Barriarchen; en Propheten; etc. in welcke hy tooide een berberighe handelinghe. En daer woode gheſeyt; hadde hy doe ter tijdt mogen ſien de ſchoonſche Antijcken; en de dinghen die daer waren; hy dooz zyn wonderlich leuendich rollozen hadde (een groote maniere aenghegheude) Buonaiuto, en Raphael Vibijn haest achterhaelt; oft voozhy gecomen. Tiziano dede tot Vienza op't nat een Logie; daer men de openbaer audientie houdt; een Womits van Salomon; dat een ſchoon werck was; noch te Venetien; de Faciate van Giomani; Te Padua in de Kerck van S. Antonis; op't nat eenighe hiſtoſien deſes Sonets; noch daer in S. Spirito; maecte hy in een cleenachtich Caſteel eenen S. Marcus; ſittende inſiden een deel Saurten; welcke tronten zyn veel nae t'leven ghebaen van Ghyp; met ſeer grooten lijt; welch Caſteel veel hebbride gehouiden te weſen van Giorgione. Doe dooz den doot van Ioan Bellino, in de groote ſale van den Raet; was onvolmaecht gebleuen d'Hiſtoſie; daer Paus Alexander de vierde vooz S. Marcus Kerck de port ſet op den hals van Fredericus Barbaroſſa; heeft het Tiziano volbaen; veel daer in veranderende; en daer in brengende veel Conterſetteſelen nae t'leven; waer dooz hy van die van den Raet in't Duurſche huyſe een Offitie gheuegh; geheten de Senſera, dat opbringt by honderd Croonen Jaers. Welch Offitie deſe Heeren verholgens alſijt; geuen den beſten Schilder van hun Stadt; Welcken alſijt; want naer hun Binnre wort beropen; oft den Dage, is gehouiden zyn Conterſetteſel te maken; vooz den prijs van acht Croonen; welch Conterſetteſel wort tot gedachtighe geſet openbaer in't Paleys van S. Marco. Ontrent A°. 1514. heeft Tiziano vooz den Hertogh Alfonso van Ferrara; in een Camer volbaen eenigh dinghen van Ioan Bellino; alwaer hem Tiziano ſorht beheit te make; en maecte twee Hiſtoſie; die daer ontvake; in d'erne een diſtiete met rooden wijſe; waer by eenighe Sangers en Speellieden waren half broncken; ſoo Womien als Wrouwen; oock een ſlapende narechte Wrou; die ſchijnt te leven; met noch 2 ander figuren; hier ſchreef hy zynen naem. In d'ander zyn deſe 2 ſchickens; ſchoon kinderkens; van verſchepden actiden; die den Hertogh ſeer viel bevielien; Onder ander iſter een ſeer ſchoon; het welcke beſiet in e' clare diſtiete; in welcke is een baſement; waer op is ſtande t'Welde van Venus; daer hy de Chatie; en de Schoonhept; alle ſeer ſchoon weſden; geworht met ongelooſliche neerſcheyt. Noch maecte hy daer een half Welde met een Chriſti tromie; en een Joodſche Doeren tromie; die Chriſto toont de muut van Caſar. Deſe dinghen (nae t'ghetuyghenis van onſe Conſenaren) zyn de beſte; die van Tiziano opt ghebaen zyn; en zyn oock ghewis byſonderlich; Wez woode hy wel en heerlich gheloot van den Hertogh; den welken hy conterſette; met eenen armen liggende op een groot ſtuk gheſchut; deſgeliker conterſetteſel hy de Signe Laura; welcke daer nae de Hertoginne werdt; en is een verdoonberlich fraep werck. En getuſt; de gauen in den Conſenaren zyn van grooten vermogen; wantwerſe dooz de milchept der Binnre gheuerkt; en verberden werden. In deſen tijdt hadde Tiziano vrientſchap met den verniaerden Poet Ariotto; die hem celebrende in zynen Orlando furioſe, ſeggende;

Venezianen geuen den beſte Schilder van hun Stadt; Welcken alſijt; want naer hun Binnre wort beropen; oft den Dage, is gehouiden zyn Conterſetteſel te maken; vooz den prijs van acht Croonen; welch Conterſetteſel wort tot gedachtighe geſet openbaer in't Paleys van S. Marco.

E Tizian che honora
Non men Cadore, che quei vinezia, e Friulo.

Dier

Rembrandt, *The Visitation*, 1640. Detroit, The Detroit Institute of Arts

David Colijns, *The Baptism of the Eunuch*, c. 1640. Whereabouts unknown

Rombout van Troyen, *Achas sacrifices his own son*, 1646. Whereabouts unknown.

De Culturele Industrie van Amsterdam in de Gouden Eeuw

Zoals New York in de 20ste eeuw en Parijs in de 19de, was het 17de-eeuwse Amsterdam een 'cultural hub', met een clustering van schilders, graveurs, kunsthandelaars, schrijvers en uitgevers. De stad was het economische centrum van Europa en een 'gateway' voor informatiestromen. Tevens ontwikkelde zich hier een omvangrijke 'culturele industrie'. Dit resulteerde in een in Europa ongekeerde productie van schilderijen, prenten, drama's, politieke en informatieve media (atlassen, reisbeschrijvingen). De producenten waren ook concurrenten en moesten in voortdurende wisselwerking met intermediairs en afnemers hun positie op de markt bevestigen.

Dit programma onderzoekt hoe deze 'culturele industrie' tot stand kwam en enige decennia op hoog niveau kon functioneren, waarna het aantal schilders en dichters snel afnam, terwijl kunsthandelaars en uitgevers veel langer een internationale markt wisten te bedienen. Het onderzoek richt zich vooral op de complexe relaties tussen producenten, handelaars en clientèle, zoals de opdrachtgevende elite, de verzamelaars en de doorsnee kopers van beeldende kunst, literatuur en lectuur.

Deelprojecten, 2010-2011

Het netwerk rond de schilder Rombout Janisz. van Troyen
Uitvoerder: Anne Lenders

De uitgever Jan ten Hooen en zijn netwerken
Uitvoerder: Henriette Kortbe

Schildersnetwerken rond de Sint Anthonisbreestraat
Uitvoerder: Bram de Biecourt

Amsterdamse schilders in Italië
Uitvoerder: Candice Van Heghe

Radical Verlichting in Amsterdam: het netwerk van Arnold Houbraken.
Uitvoerder: Chagall van den Berg

Het netwerk rond de schilder Adriaen van Nieuiland
Uitvoerder: Lucinda Timmermans

Netwerken rond de uitgever Jan Rieuwertsz
Uitvoerder: Trude Dijkstra

Wat schilders lazzen
Uitvoerders: Lisa Kattenbergen Rosanne Baars

De culturele industrie in en rond de Amsterdamse schouwburg
Uitvoerder: Sabine Müller

Databank

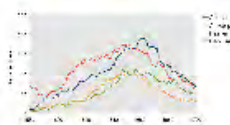
De gegevens die in het kader van dit onderzoeksprogramma worden verzameld, zullen worden verwerkt in een centrale databank. Deze databank bouwt verder op een prosopografische databank met gegevens over ruim 8500 Nederlandse beeldend kunstenaars uit de 16de en 17de eeuw die is ontwikkeld binnen het onderzoeksproject Economic and Artistic Competition in the Amsterdam Art Market 1630-1690; History Painting in Amsterdam in Rembrandt's Time.

Voor dit project zal deze databank op vele fronten worden verbreed en aangevuld. Zo zullen er koppelingen worden gerealiseerd met de de Montias database (Yale University) over Amsterdamse kunstinventarissen en de databases van Bibliopolis (Koninklijke Bibliotheek), met informatie over uitgevers, fondsopbouw en boekenbezit in Amsterdam in de Gouden Eeuw.

Geborteplaatsen van
schilders die tussen 1600 en
1700 werkzaam waren te
Amsterdam

Aantal schilders werkzaam
in de vier belangrijkste
centra in de Nederlanden,
1580-1700

Contact

Harm Nijboer
Herengracht 286, kamer 4.06
1016 BX Amsterdam
Telefoon: 020 525 2449
E-mail: h.nijboer@uva.nl

Onze website

<http://burckhardt.ic.uva.nl/ciage/>

The cultural industry of Amsterdam in the Golden Age

Poster of the project of Academy assistants (ten student assistants funded by the KNAW [Royal Dutch Academy of Arts and Sciences])

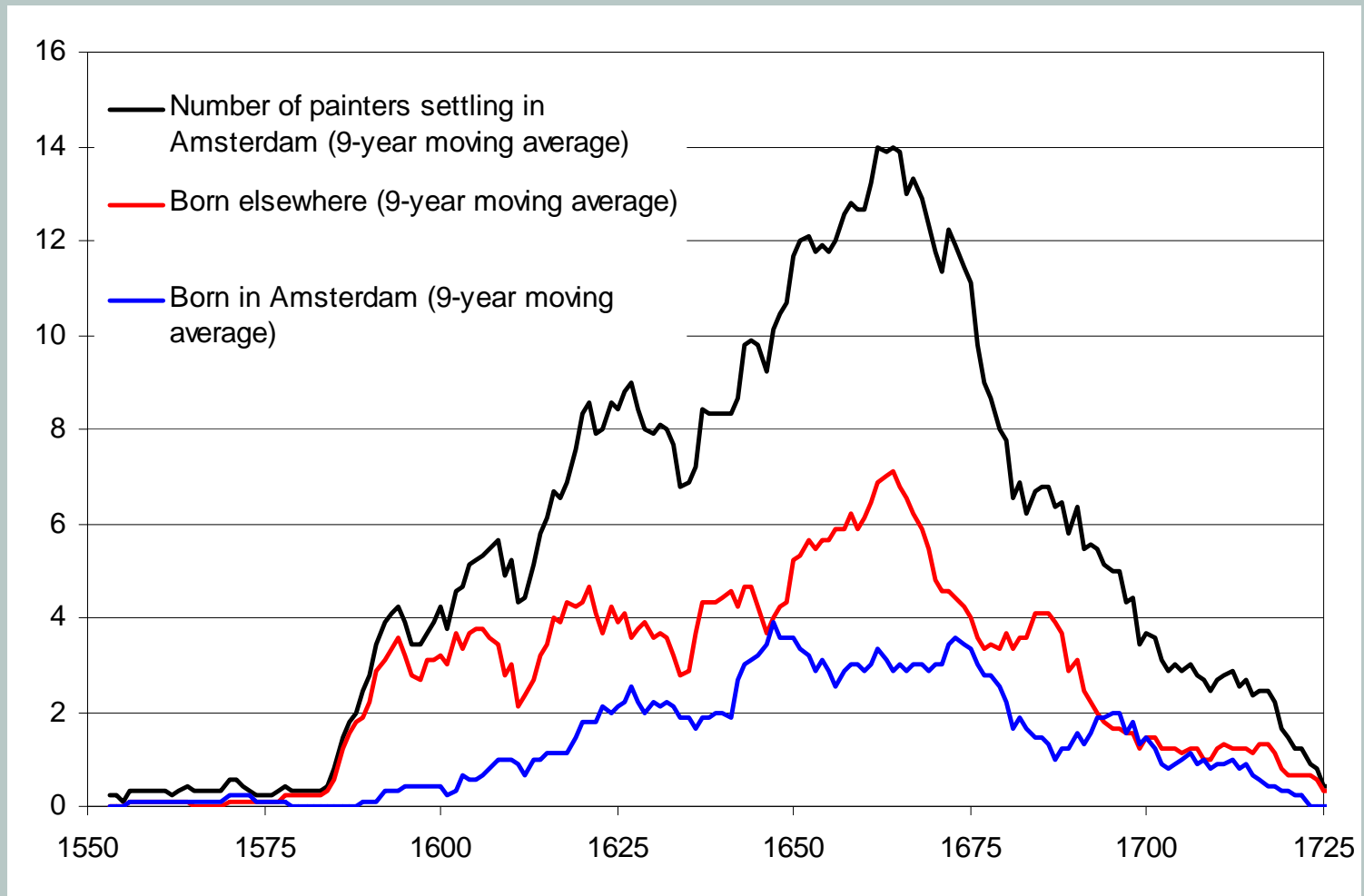
for further information, see:
<http://burckhardt.ic.uva.nl/ciage/>

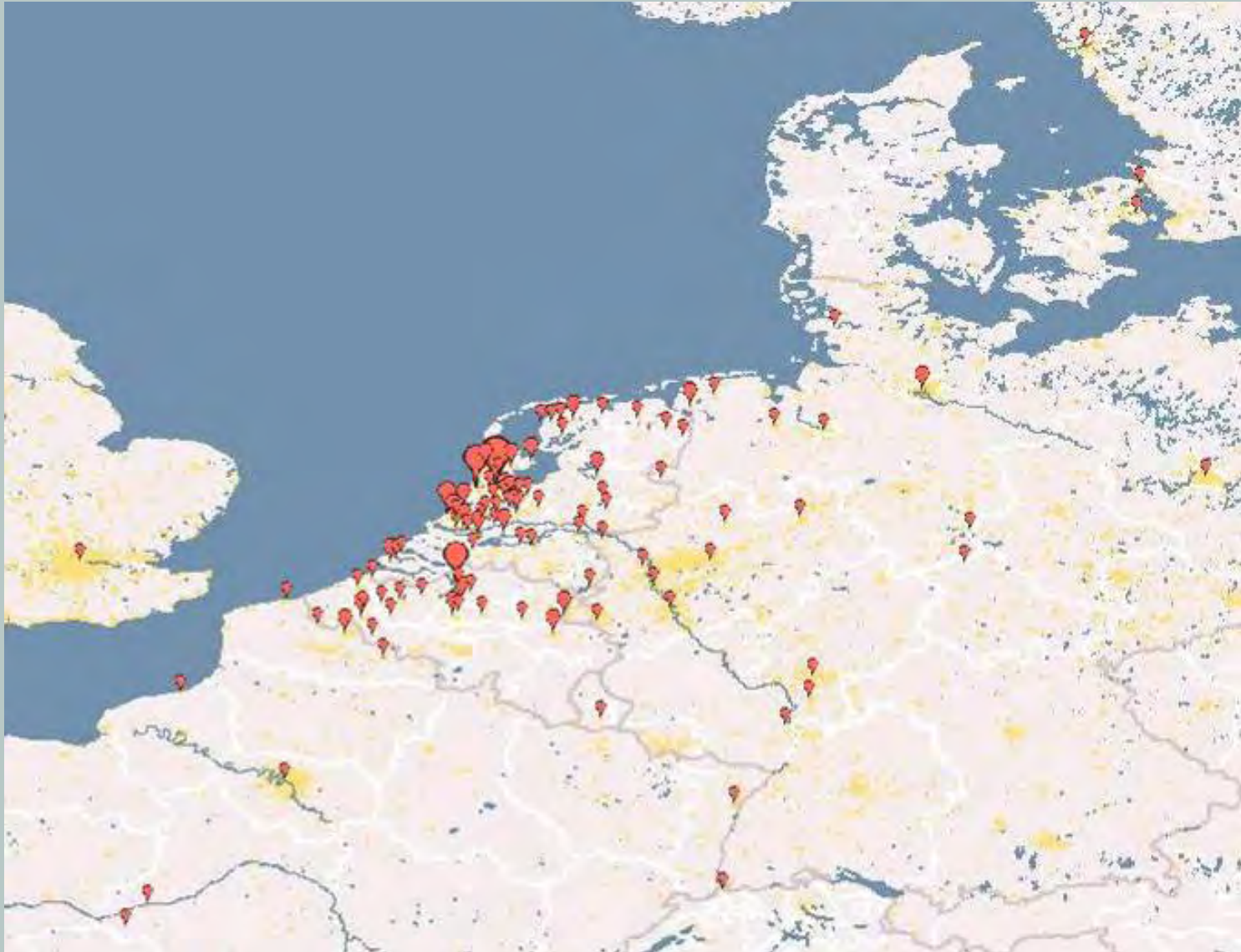
The number of painters annually starting their career in Amsterdam 1550-1725

Annual totals and numbers by place of birth: blue = born in Amsterdam; red = born elsewhere)

Places of birth of painters active in Amsterdam 1600-1700

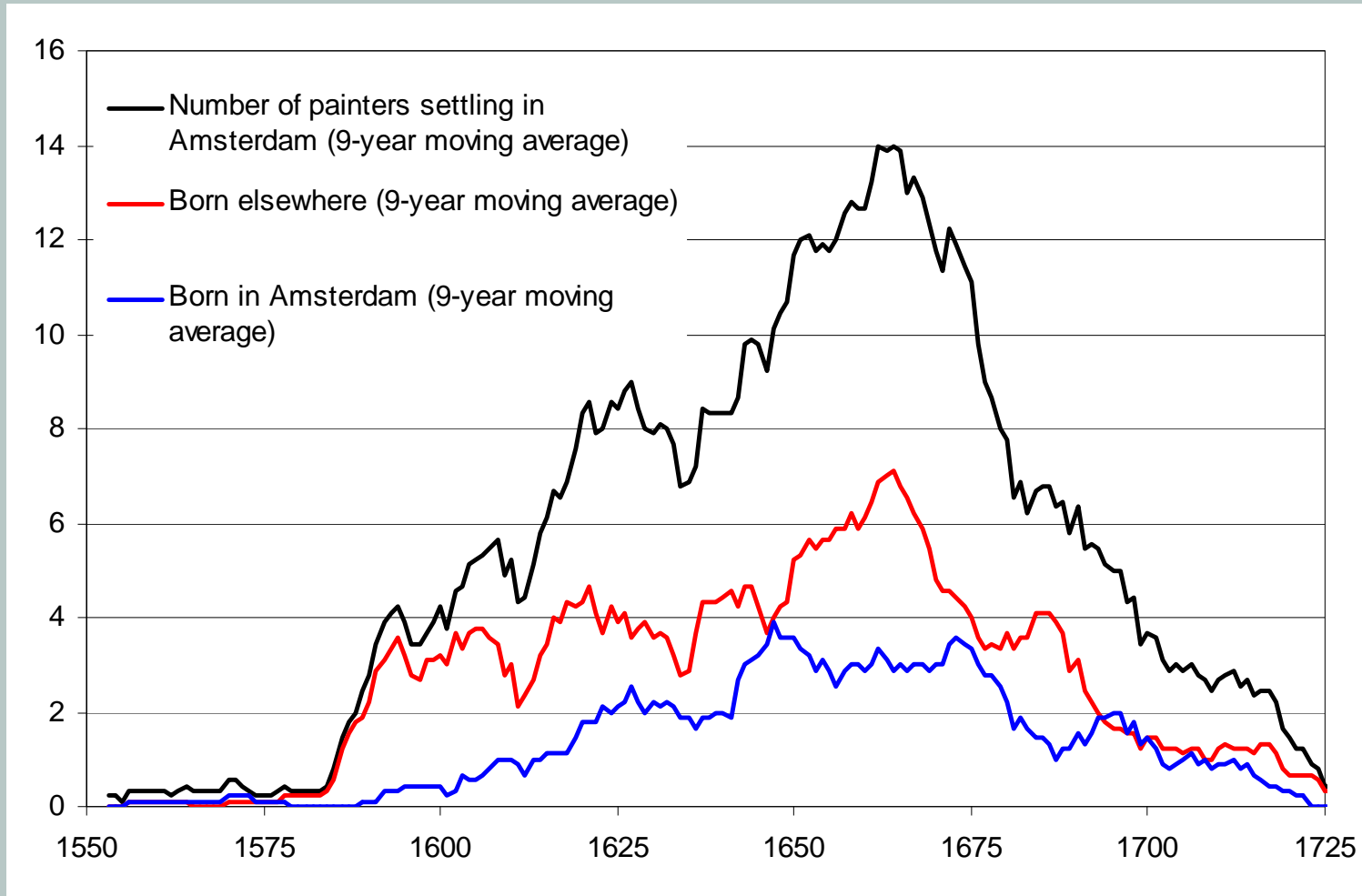

Made by means of the database developed by Harm Nijboer

(you can make such charts yourself! See: <http://burckhardt.ic.uva.nl/ecartico/>) **21**

Harm Nijboer, 'Een bloeitijd als crisis. Over Hollandse schilderkunst in de 17de eeuw' ['Hey-day as crisis. About Dutch painting in the seventeenth century'], *Holland. Historisch Tijdschrift* 42/3 (2010), pp. 193-205.

Rembrandt, 1636

Jacob Backer, c. 1638

Govert Flinck, 1638

23

Joachim von Sandrart,
c. 1642

Ferdinand Bol, c. 1642

Jacob van Loo, 1648

Rombout van Troyen, *King Achas Sacrifying his Own Son to Moloch*, 1646. Private Coll.

Jan Christiaensz Micker, *Absaloms Servants Killing Amnon*. Private Coll.

Leendert de Laeff, *Esther before Ahasverus*. Private Coll.

- How to position oneself in relation to other artists by way of types of paintings, choice of subject matter, style [± 'handeling'] and organisation of the workshop?
- How to find patrons and customers and how to assess one's prices?

Liesbeth M. Helmus, *Schilderen in opdracht. Noord-Nederlandse contracten voor altaarstukken 1485-1570* [*Painting on Commission. Northern Netherlandish Contracts for Altarpieces*], Amsterdam/Utrecht 2010.

**T'samen-spreeckinghe/
Betreffende de
ARCHITECTVRE.**

ende

SCHILDER-KONST.

**Dienende mede tot waerschouwinge van
alle werck-huyden ende lief hebbers der selver konst;
Dat zy haer aen de handelinghe alleen niet en
moeten vergapen: maer verder moeten
zien.**

Door

**I. de VILLE, Schilder ende liefhebber der Mathe-
matische konst.**

TER GOVDE,

**By Pieter Rammasfeyn, Boeck-verkooper in de Corte-
groenendal/in't berggult A B C. 1 6 2 8.**

Jacques de Ville, *Dialogue on
Architecture and the Art of
Painting*, Gouda 1628.

Giulio Mancini (Rome, c. 1620):

Paintings do not have an intrinsic monetary value;
it depends on many variables, among which

- the quality of the artist and his work
- investment of time in training and in making the work
- the status of the patron or buyer
- the reputation of the artist

Het Leven der Doorluchtighe Nederlandtsche / en Hooghduytsche Schilders.

By een vergader en beschreven, door Carel van Mander Schilder.

Alles tot lust / vermaeck / en mit der Schilders / en Schilderconst beminders.

TOT ALCKMAER,

ghedruckt by Jacob de Waele / booz Dasselhier van Westdutch Boeckvercooper / woonende in den bellaghen Wydel / tot Haerlem. Anno 1604.

Karel van Mander, *Het Leven der Doorluchtighe Nederlandtsche en Hooghduytsche Schilders* [*The Lives of the Illustrious Dutch and German Painters*], Haarlem 1604.

From a series of 23 portraits of painters published by **Hieronymus Cock**, 1572.

Johannes Wierix
Portrait of Frans Floris.

From a series of 68 portraits of painters published by **Hendrik Hondius**, 1610.

Robert de Baudous,
Portrait of Cornelis Cornelisz. van Haarlem

REMBRANDT van RIJN.

Deen van Harmen Gerrits zoon van Rijn, ende Neelgen Willem van Saydouw, is kinder de Stadt Leyden, geboren opent 11. Julij in den Jaere 1606. zijne Ouders hem ter Scholen besteldt hebbende omme niette rijk te doen leeren de Latijnsche Tale ende daer naer te bjeigen in de Leptische Akademie / op dat hy tot zijne Doeren ghecomen wesen ende de Stadt ende gemeene bestien met zijn waerijfchap zoude mogen dienen ende helpen bevoorden / en heeft daer toe gants geen lust ofse ghegenijfheyt ghehad / dewijle zijne natuerlijke beweginghen allen strecken tot de Schilder ende Teycken Conste. Woe omme hy luyden grootjaecht gewest zijn / haeren Doon opte de Schole te nemen / ende volgende zyn begeeren te bjeigen ende te besteden / hy een Schilder omme op de selve te leeren de eerste fundamenteen ende beginselen van dien. Volgende dit besluse hebben hy hem gejaecht hy den weltschijderende M^r. Jacob Maexle. van Swenenbach. ontrent handen zelve geleert ende onder wesen te waerden / hy den welken hy gebleven is ontrent de drie Jaeren / ende also hy gheouyende den zelve ijt, zoo seet voegenomen hadde / dat de Conste liefhebberien daermit ten hoogsten veruolvent wesen / ende daermit gheueghen konde sien / dat hy niet te rijk een upnemende Schilder soude waerden. So heeft zyn Vader goet gheuonden / hem te besteden ende te bjeigen hy den Vermaerden Schilder P. Laiman, woonende tot Amsterdanne / op dat hy hoog den zelve hojden ende beter mocht geleert ende onderwisen waerden. Op den seluen ontrent ten maenden gheueghen zijnde / soo heeft hy goet gebonden alken ende op hem zelve de Schilder Conste te oefenen / ende te practiseren: ende heeft daermit so gheueghen gheueghen dat hy gewoen hy ten hande regentwoyde de vermaerde Schilder van onse onse. Dewijle dat zyn Doet ende achert / de Doegeren ende Annewoonden van Amsterdanne ten hoogsten bekeerde ende aangevonden was / ende dat hy veelijden verselle woe omme hy Conste freyden opte ander stucken aldaer te maachen / soo heeft hy goet gebonden hem van Leyden te veruolvent naer Amsterdanne / ende is dienvalgende naer hier veruolvent ontrent den Jaere 1630. ende zijne wooninghe aldaer gheuonden / ende is inden Jaere 1647. aldaer noch woonende.

IAN LIEVENSZ.

Is geboren binnen de Stadt Leyden / opten 4. October inden Jaer 1607. van eerliche Ouderen / M^r. Lieven Henricks. een Constich Doogdyer / ende Maechtel Jans d^r. van Noorsland. Op is hy zyn Vader stende de overgrootse gheueghen / die hy totte Schilder Noeste hadde / ont zijnde ontrent acht Jaeren / ghebocht ende bestoet omme

IAN IOSEPHS Zoon van GOYEN.

Doen Jans Ioseph Jansz. van Goyen, in zyn leuen een beminder van de Teerchen ende Schilder konsten is binnen Leyden gebooren inden jaer 1605. op 5. Poncken about / te dier tijden gewest soude den 11. Junij. Daer den als is gheueghen hebbe sijn Vader een liefhebber was haere doogende Conste / soo heeft hy goet gebonden sijn Doon te doen leeren de fundamenteen van dien / wesen de hemmiste ons alle dingen wat te konnen stellen / ende tekenen / omme daer toe te gheueghen / so heeft hy hem gheueghen ende bestedt hy Coenraet Schilperwoort, de welcke te dier tijden woonen goet Amstebay-schilper bestedt was / met hynde ontrent ten jaeren / hy den zelve de eerste beginselen / in een ene van opne menden geleert hebbende / ende zyn Doon stende dat hy goet luyt hadde / om hoog te mogen gaen / heeft hem gejaecht hy Maek Nicolaus, Constich Schilder ende Burgemeester desse Stene gewest zijnde / in de hoog ten dier tijden is. Ende daer noch hy eenen Jan Arendt de Man, redelich goet Schilder. Ende dat alles alken omme luyt te leeren tekenen. Zijn Vader ghelint sijnde om hem te doen leeren Gheueghen ende Gheueghen / heeft hem gejaecht hy eenen Henrick Cloet. Daer van Goyen verkerde geen luyt naer te geueghen tot die waerijfchap te hebben / maer dat zyn gheueghen hebbende waerden totte Schilder conste. Omme daerom te volghen sijn begeeren / heeft hem sijn Vader bestedt tot Goen in Nooyt-Holland / op een goet Schilder geueghen Willem Gerrits, hy de welcke hy ontrent twee jaeren geueghen heeft / omme de Pinxet te hielden ende te leeren schilperen. Dien tijde volgend wesen / is hy wederom in Leyden geueghen / ende de Schilder conste met goet luyt ende luyt hy hem sijn geueghen. Ontrent negentien Jaeren ende sijn / heeft hy geueghen gheueghen om Waerijfchap te besteden / ende zyn Conste aldaer te oefenen / ten Jaer selve Constich doogende hebbende / ontrent wederom naer Leyden / commuerende met goet luyt te besteden. Ten Vader stende dat hy aldaer hyde Schilder conste sijn geueghen hadde / ende dat zyn begerde strecke omme breder te mogen comen / heeft hem gejaecht tot Maerden / hy den upnemenden / den jaeren Amstebay-schilper Maerden vande Velde / hy den welken hy ten Jaer gewest is / ende zoo toegenomen hadde / dat hy beueghen was omme hem alken / ende hy hem sijn met goet luyt / tot beueghen teueghen van alle liefhebberien daer Schilder conste / sijn beueghen men wite te magen beueghen. Daer mit hy so verre gheueghen is dat hy regentwoyde geueghen was ten hande eerliche Amstebay-schilper, ende neerkepe van Welken luyt de selve / om onse regentwoyde dige eerde / vernact ende bekent sijn. Welken daer van konnen gheueghen de waerijfchap hebbende / die hy alle liefhebbers in grooten waerden gebonden waeren. Binnen Leyden hem tuten gheueghen

Enigentijt daer na is hy hem gemaecht een Beeld so groot als hem / op een boel hebbende een conde much / fluorende by een hantend vuer van Leyden / het welcke goet gheueghen waer dat zyn Doogdyer in zyn Vader den Pinxet van Waeghen het selve beueghen / ende dat beueghen Amstebay-schilper den Coning van Groot Dytinagen / die het selve beueghen geueghen heeft met zyn Heere den Coning / ende tot Welvander noch te luyt is.

Alte ende begerde teueghen / om een ander Land ende de gheueghen van dien te beueghen / so is hy inden Jaer 1631. ontrent 24. Jaeren naer Engelandt beueghen / aldaer hy seelant hoog zyn constige weueghen beueghen geueghen is / selve by zyn Doogdyer / beueghen hy met de Coning zyn Quisquide / den Prince van Wallis zyn zoon / ende de Princesse zyn Doogdyer / met gheueghen vele groote Heeren gheueghen heeft. Daer ende hy by de Coning van Groot-Bretagne rijckeliken beueghen is.

In Engelandt ontrent drie Jaeren gewest zijnde is wederom te rijk gheueghen op Cales ende van daer op Antwerpen / daer hy hem weder geueghen heeft / ende aldaer so inne de Seinten Kerke / ende hoog andere particuliere Persone / vele ende verscheppen upnemende stucken gemaecht / daer ende de Conste veruolvent haer ten waerijfchap zyn beueghen. Hy heeft tot Antwerpen getrouet de Dochter van Michael Conjaet, wesen een upnemende ende constich weueghen ende Steenhouwer. Inden Jaer 1640. heeft hy hoog zyn Doogdyer den Prince van Oranien, ende hoog de Burgemeesteren der Stadt Leyden / gemaecht twee extraordinaire sijnwaerich Schilderpe / waer van een van het laeste / het hoog ten rijk beueghen veruolvent heueghen / sijn alle het geueghen is tot die toe dat hy goet gheueghen heeft van onse Leyden M^r. Jan Lievensz. Naen poer veruolvent van de waerijfchap beueghen / dat van hem niette rijk noch vele waerijfchap stucken gemaecht sullen waerden.

GERRIT DOU.

Doon van Douwe Jans Zoon Gheueghen / ende Marrijgen Jans dochter, is binnen de Stadt Leyden gebooren inden Jaer 1613. opten 7. April: zyn Vader stende dat hy luyt ende begerde totte Schilder konst hadde / heeft hem inden jaere 1631. bestedt hy Bartholomeus Holendo, redelich goet Plaetsinder / omme by den zelve de eerste beginselen van de Teerchen konst te leeren: ende by den zelve ontrent ander half jaer geleert hebbende / so heeft zyn Vader goet gebonden hem te bjeigen by den Amstebay-schilper M^r. Pieter Couwenhoorn, op dat hy de selve konst mocht leeren / omme hem daer naer in zyn konst het selve Gheueghen te mogen gheueghen: Op den seluen M^r. Pieter ontrent twee Jaeren ende een half hem gheueghen is met teueghen heueghen / so heeft hem sijn Vader by hem in sijn konst gebonden / ende

Jan Orlers, *Beschrijvinge der stad Leyden* [Description of the city of Leyden], Leiden 1641, pp. 373, 375, 377
(pages with the biographies of Rembrandt van Rijn, Jan Lievens, Jan van Goyen and Gerrit Dou).

‘He [the painter] has to seek his good fortune in the first place by way of his own merit, that is, the virtue and pleasantness of his work, but then he has to see to it that he, with the help of enthusiastic patrons, finds the favour of powerful princes and kings, or that he is held in high esteem by wealthy merchants. For, without the assistance of well disposed connections and supporters who will do some loud advertising, [‘die hem luidruchtig opschreeuwen’, literally: who loudly shout him up], he will hardly achieve any fame.

Samuel van Hoogstraten

Thomas de Keyser, *Constantijn Huygens and his clerk*, 1627.
London, The National Gallery

Paulus Pontius after Anthony van Dyck, *Constantijn Huygens*, engraving

Rembrandt-workshop, *St. Paul in his Study*, c. 1635. Vienna, Kunsthistorisches Museum

Rembrandt-workshop, free copy after Rembrandt, *The Incredulity of St. Thomas*, c. 1634. Private Coll.

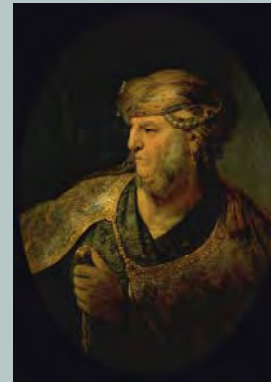
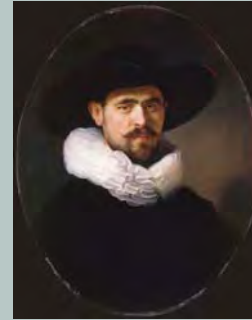

‘A good painter pursues the kind of art that is held in esteem in the place where he works and is also stimulated by competition in the art’

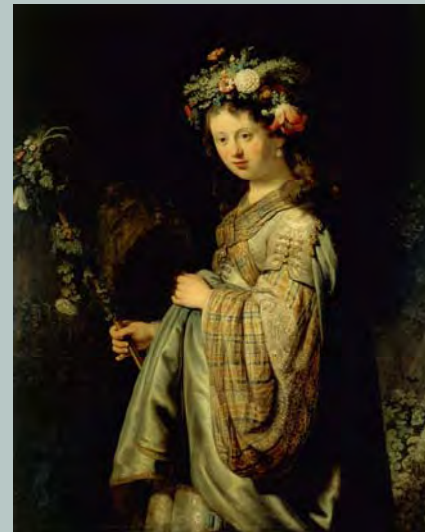
Samuel van Hoogstraten

36

1632-34

‘It was by means of rivalry that Zeuxis attained such peaks in the art of painting ... And this same fire sparked Raphael of Urbino to surpass the great Buonarotti, and Michelangelo to climb to unparalleled heights. Do not hesitate, o pupils, to look at one another’s art with, dare I say, envious eyes’

‘Let ambition prevent you from sleeping, for virtue also has a way of rousing the mind to zealousness to overtake the frontrunner.’

Samuel van Hoogstraten

Rembrandt, *Susanna* ,1636
The Hague, Mauritshuis

Lucas Vorsterman after
Peter Paul Rubens,
1620, *Susanna and the
Elders*, engraving
(here in reverse)

Pieter Lastman, *Susanna and the Elders*,
1614. Berlin, Gemäldegalerie

‘The art of Rembrandt was widely admired as something new in its day, so that the practitioners of art were forced, if they wanted their work to be accepted, to adopt that manner of painting.’

Arnold Houbraken in the life of Aert de Gelder

‘the manner of Rembrandt was widely praised in that time ... so that everything had to be based on his example if it was to please the world.’

Arnold Houbraken in the life of Govert Flinck

‘His art was so much admired and sought after in his day ... that one had to beg him and throw in money to boot.’

Arnold Houbraken in the life of Rembrandt

Rembrandt and the Female Nude, Amsterdam 2006,
chapter VII: 'Intermezzo: Rembrandt and Notions about Art:
"Coloring" and the "From Life" Ideology', pp. 195-219.

and:

'Rembrandt and the Rules of Art Revisited', in: H. Bevers, J. Kelch,
B.W. Lindemann en C.T. Seifert (eds.), *Rembrandt – Wissenschaft
auf der Suche, Jahrbuch der Berliner Museen*. 51, Beiheft (2009),
pp. 121-130.

**T'samen-spreeckinghe/
Betreffende de
ARCHITECTVRE.**

ende

SCHILDER-KONST.

Dienende mede tot waerschouwinge van
alle werck-hynden ende liefhebbers der selver konst;
Dat zy haer aen de handelinghe alleen niet en
moeten vergapen: maer verder moeten
zien.

Door

I. de VILLE, Schilder ende liefhebber der Mathe-
matische konst.

TER GOVDE,

By Pieter Rammasfeyn, Boeck-verkooper in de Corte-
groenendal/in't vergult A B C. 1628.

Dialogue
concerning
ARCHITECTURE
and
PAINTING

Also serving as a warning to
all craftsmen and lovers of this art:
that they should not gape at the
manner of painting [handelinghe]
only, but should look
further.

By

I. de Ville [Jacques de Ville],
Painter and lover of Mathematics
Gouda, 1628

Rembrandt, *St. Peter and St. Paul Disputing*,
1628. Melbourne, National Gallery of Victoria

**T'samen-spreeckinghe/
Betreffende de
ARCHITECTVRE.**

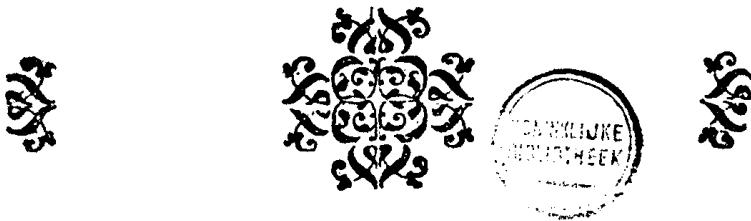
ende
SCHILDER-KONST.

Dienende mede tot waerschouwinge van
alle merck-kinden ende liefhebbers der selver konst.

Dat zy haer aen de handelinghe alleen niet en
moeten vergapen: maer verder moeten
zien.

Door

I. de VILLE, Schilder ende liefhebber der Mathe-
matische konst.

TER GOVDE,

By Pieter Rammasfeyn, Boeck-verkooper in de Corte-
groenendal/in't bergult A B C. 1628.

Dialogue
concerning
ARCHITECTURE
and
PAINTING

Also serving as a warning to
all craftsmen and lovers of this art:

that they should not gape at the
manner of painting [handelinghe]
alone, but should look
further.

By

I.de Ville [Jacques de Ville],
Painter and lover of Mathematics
Gouda, 1628

Rembrandt, *Susanna*, 1636.
The Hague, Mauritshuis

Rembrandt, *Visitation*, 1640.
Detroit, The Detroit Arts Institute

Rembrandt, *Susanna*, 1636.
The Hague, Mauritshuis

Rembrandt, *Visitation*, 1640.
Detroit, The Detroit Arts Institute

detail

Gerrit Dou, *Painter in a Window Smoking a Pipe*, c. 1647.
Amsterdam, Rijksmuseum

Gerrit Dou, *Pijprokende schilder in venster*, ca. 1647.
Amsterdam, Rijksmuseum

Jan van Goyen, *Polder landscape*, 1645.
Amsterdam, Rijksmuseum

Italiaenſche Schilders.

latende van dit geyss allerley wat valſch / ſonder pet van de neus af te ſnijten: doe herde ſp hem om / en ſagh om ſergh nae Soderini / die opwaert ſtonde en ſagh hem leggende / dat hy nu eens ſien ſoude. Op antwoorde: hi ſaet her nae biter aen / ghy hebt hem daer nu ſiet leven gegeven. Daer nae quam Michel Agnolo af / en laſſe by hem ſeyden / dat hy mijn Heerz alſo vernoght hadde / als hebbende inderlyden met die hun inſpuyt te verſtaan / met waerde waſſe ſeggen. Naer wiſſelijch dit Beeldt was ſulch / dat her benomen heeft den roep van alle ander Beelden / Moederne en Antijche / t'p Griekſche oft Latynſche: en men mach ſegghen / dat in Marſorio te Room / t'pber noch ſag in Brilbeert / oft de Heuſen van Monte Caval / hier niet by en hebben in propoſie / ſchoonſeyt / en wiſſelant: want in dit Beeldt becomen ſiet men ſeer ſchoone ontreck / en uytſpringen der heuſen: boven dat men in dit oec ſiet een wonder gaaſe en ſoetſheyt in den ſtande / oock een volkomen goetſeyt in borten / handen / vromte / en alle ander leden. Hier van hadde Michel Agnolo voor zynen loon van den voornomden Soderini 400. Croonen / en t'Beeldt worde voor t'Palays van den Hertogh gheſet. No. 1504. Nocht maecte hy voor den ſelven eenen David van koper / die in Dancſcheit worde geſonden / die oock uytneemde was. Naer noch eenich ander bingen maecte hy in een vromte een half roudt Mary-beelde van koper ghegoten / voor eenige Wiarnſche Oelſchden / van den Wipſe van de Wicherroeng / en betaelden daer voor 100. Croonen / en ſonden in Vlaender. Een Conſt-ſieſeluber zynen vromt / ghecoent Agnolo Doni / Florenſche Vorget / die veel fraep brighen Antijck en Moederne hadde / was oec luſtich wat te hebben van Michel Agnolo / die in een roudt hem ſijlbeelde een Mary-beeldt op beyde kypen gemaelt / hebbende op de aerne een linder / dat ie loſeph toelant / die dat ontfangt: daer ſagh men in dat omſienbe aenſicht van Maria / en in t'ſtaet ooght opſlaen nae t'kindes ſchoonſeyt / haer volromen beuengen / en de gaoote begerde die ſp heeft / t'kindt deſen verbaren heyligen ſidan beſchietich in t'obergeven te maken: den welcken in t'aenſicht en niet zyn actien bewijſt / t'ſelue niet effen / ſulcken herthijck ſieſde t'onſanghen. Daerboven om zyn Conſt te toonen / hadde hy gemaecte hy t'Beeldt ſchijn heel naelſten op veelbeſen naelſten / en alle was ſo niet in rechte ghedaen / dat hy der gelijck nopt op hont ghedaen heeft: dat ghebaen / ſonde her t'huys / en gaf den Bode een bilget / daer voor t'ontfangen 70. Ducaten. Dit beſicht Agnolo Doni / die een ghereget ſidan was / ſeer veel / voor ſo een ſchijderje te gheben / en ſepde tot den Bode / t'waer geroech den 40. Ducaten / en gaſſe hem. Michel Agnolo ſontd hem wederom te doen ſegghen / dat hy hem 100. Ducaten oft de ſchijderje weder t'huys ſoude ſchicken. Agnolo wien de ſchijderje niet geeru hadde wiſſen miſſen / onbeoode hy wilde hem den eerſten eyſch van 70. gheben: maer Michel Agnolo om her wiſſer te outuen van Agnolo / begerde noch eens ſo veel als hy eerſt geeyſcht hadde: waerom Agnolo gebuongen was / wilde hy de ſchijderje behouden / te ſeyden 140. Ducaten. In de moute Sale van den Bode / ſchijderje op beſen tijdt den Conſt wipſen Leonardo da Vinci / als vooren gheſeyt is: en alſo Piero Soderini / Gonſalonier was / welcken ſende in Michel Agnolo ſoo grooten Conſt. Beſteerde hem oock een beel van deſe Sale: doe hy om in troes te maken / ander groot back der Sale / maecte een groot Carton / t'wienbe voor d'Hiſtorie van den krijgh te Pisa: doch wilde niet dat dit jemand ſagh. Deſen maecte hy vol machien van

Michel Agnolo verdoelt tweemaal ſijn eyſch.

Carton van Michel Agnolo, daer

Tiziano Vecello.

Fol. 176.

groot waſken van Marber / en te Genue hengen / daer hy noch bys hondert Croonen cregh. Tiziano te Venetien / vorcht veel Oelſchden / die Poſidenon ſonſigh weſende / ſeer zyn werck preſen / aen den ſolber van der ſale van Pregi / en hadden hem beſtecht tot S. Len Almoſſenier een Tafel te maken / om teſten Tiziano / die daer te vooren deſen ſant in Wiſſchone cleeren hadde geſchietich te ſeſen plaeten: maer niet wien vult moecht Poſidenon Tiziano werck niet op veel nae achterhalen. Tiziano hadde voor de Kerke van S. Marie van d'Engelen te Murano een Boordſchap ghemaeckt: Naer ſoo wies hem beſtecht hadde geen vijſ hondert Croonen wonden geven / die hy eyſche / ſchijde hy dees Tafel / by raedt van Pietro Arcetino / te ſchicken aen de Keſer / die hem ſoo behaghe / dat hy Tiziano ſchouck twee duysent Croonen: Oec Boordſchap (acht ick) iſt / die in Punt comt / daer d'Engelen borden de Plus ontre Colonnen houden. De Keſer uyt Hongeren gerouen te Bolognen / om met Paus Clement te ſpreken / woot weder Tiziano ontboden / die hem weder conſerſeyt / oock den Cardinal Hipolito de Medici / in Hongerſche cleerlinge / en noch Anderſins in de wapen ſienbe. Nocht onder ander ſontd ſeyt hy Pietro Arcetino / die hem beſtecht te Mantua / en in vromſcheyt van den Hertogh / dien hy niet zyn Moeder den Cardinal conſerſeyt. Maecte hem oock twaſf Boordſche Keſers / halve Beelden / ſeer wel ghebaen. En onder ſich maecte Julio Romano een Hiſtorie van hem borden. Tot Cadore zyn Verclandt / maecte hy oock een Tafel van een Mary-beeldt / en S. Tiziano Wiſſchop / en hem ſelven antelende / nae t'leven gebaen. Tot Ferrara conſerſeyt hy den Paus Paulum de derde / dat een ſchoon werck was: en maecte noch een voor Cardinal S. Fiore / die hem beſtecht wel betaelt wogen van den Paus. Seer op deſen tijdt conſerſeyt hy den Hertogh van Wipſen Francelſo Maria / dat een treffelijck goet werck was: Dyt Pietro Arcetino Boert / hem beſtecht in een Boumet / beginnende albus:

Se il chiaro Appelle con la man dell' arte
Rafimpo d' Alessandro il veltro, e il petto.

In t' Cabinet / oft Conſt-ſinner / van deſen Hertogh / zyn noch vā Tiziano twee Vrouwen trouen / ſeer lieflich / en een jonghe Venus met bloemen en drinne doerſchaken om / ſeer wel holdaen: oock een half Beeldt van Maria Magdale- ne / met hanghende verbeelde hary / dat een beſonder werck is: daer veel meer conſerſeyt ſijn / oock des grooten Turckſ Soliman / al van Tiziano. Tot de ſconiken van S. Spirito / is oock van hem een Tafel van eenen Wipſer- tigh. Tot Breſe is van hem een Tafel met ſeven percken. In den Dom van Venetien noch een Tafel van Martin Gemelwaert / t'welck t'beſt is / dat van alle Moederne in die Stadt is. Op maecte ſier nae verſcheyden Conſerſey- ſen ten voeten uyt. In S. Spirito tot Venetien zyn noch van Tiziano drie An- ſtogen met breiden van onder op: t'een Abrahams offerhande / tweede / daer David Goliah ontſoof: het derde / Cain en Abel. Op den ſelben tijdt conſer- ſeyt hy hem ſelven / om zyn kindren tot een gedachtenis te laten. No. 1546. van Cardinal Farnes ontboden / quam hy te Room / en ghelogeert in Belu- der / conſerſeyt hy den Paus Paulus ten voeten uyt: oock Farnes / en Per- togh Oſavio: alles tot een groot wel beballen deſer Wipſen. Nocht maecte hy een Chriſt beelt / als een Ecce Homo / om den Paus te herreeren: doch ſoo wel niet ghedaen / als de Conſerſeyt. Michel Agnolo met Vaſari beſoche ſel- vende

De Keſer ſchick Tiziano twee duy- ſent Croo- nen / voor een ſtuk ſchilderij.

Passion series

Descent from the Cross, c. 1633

Raising of the Cross, c. 1633-34

Ascension, 1636

Resurrection, c. 1638

Deposition, c. 1638

Munich, Alte Pinakothek

‘thus, I certainly deserve 200 pound [1200 guilders] for this painting, but I will be satisfied with what His Excellency will pay me’.

Letter from Rembrandt to Constantijn Huygens, secretary of Prince Frederick Henry

‘I think that they will be considered of such quality that His Highness will now even pay me no less than a thousand guilders each. Should His Highness think that they are not worth this, he shall pay me less according to his own pleasure; in this I will trust his Highnesses knowledge and judiciousness.’

‘.... if His Highness cannot in all decency be moved to pay a higher price, although the paintings obviously are worth it, I have to be satisfied with 600 Carolus guilders each ....’

600 he guldenen der ende also he hoorde
met gelyc bringe tot zooger prijs niet en is te bewegen
also niet yet konst doch meer dely met 600 he gulden
en dan der te brey selly mit dat ich mijn net gely

Rembrandt, *Adoration of the Shepherds*,
1646.
Munich, Alte Pinakothek

Copy from Rembrandt's workshop
after lost original of 1646,
The Circumcision, Brunswick, Herzog
Anton Ulrich-Museum

500 guilders

1200 guilders

Rembrandt,
Adoration of the Shepherds,
1646,
97 x 71 cm.
München,
Alte Pinakothek

Pieter de Grebber,
Triumph with standard-bearers and spoils of war, 1648,
376 x 203 cm.
The Hague, Oranjezaal,
Huis ten Bosch.

‘the 7 or 8 best
painters of the
country’

Willem Frederik
van Nassau

(a.o. Pieter de Grebber,
Salomon de Bray,
Caesar van Everdingen,
Theodoor van Thulden,
Thomas Willeboirts
Bosschaert and Jacob
Jordaens)

Don Antonio Ruffo paid for the first painting (*Aristotle*) 500 guilders, but for the second (*Alexander the Great*) he did not want to pay more than half of that sum, because of ugly seams in the canvas of the painting.

?

Rembrandt, *Alexander the Great*

Rembrandt, *Aristotle with the bust of Homer*,
1653. New York, Metropolitan Museum of Art.

The church in Genova for which Francesco Maria Sauli wanted Rembrandt to paint two large altarpieces and commissioned him in 1666 to make two small *modelli* first (lost).

Basilica di Nostra Signora Assunta
in Carignano (Genova)

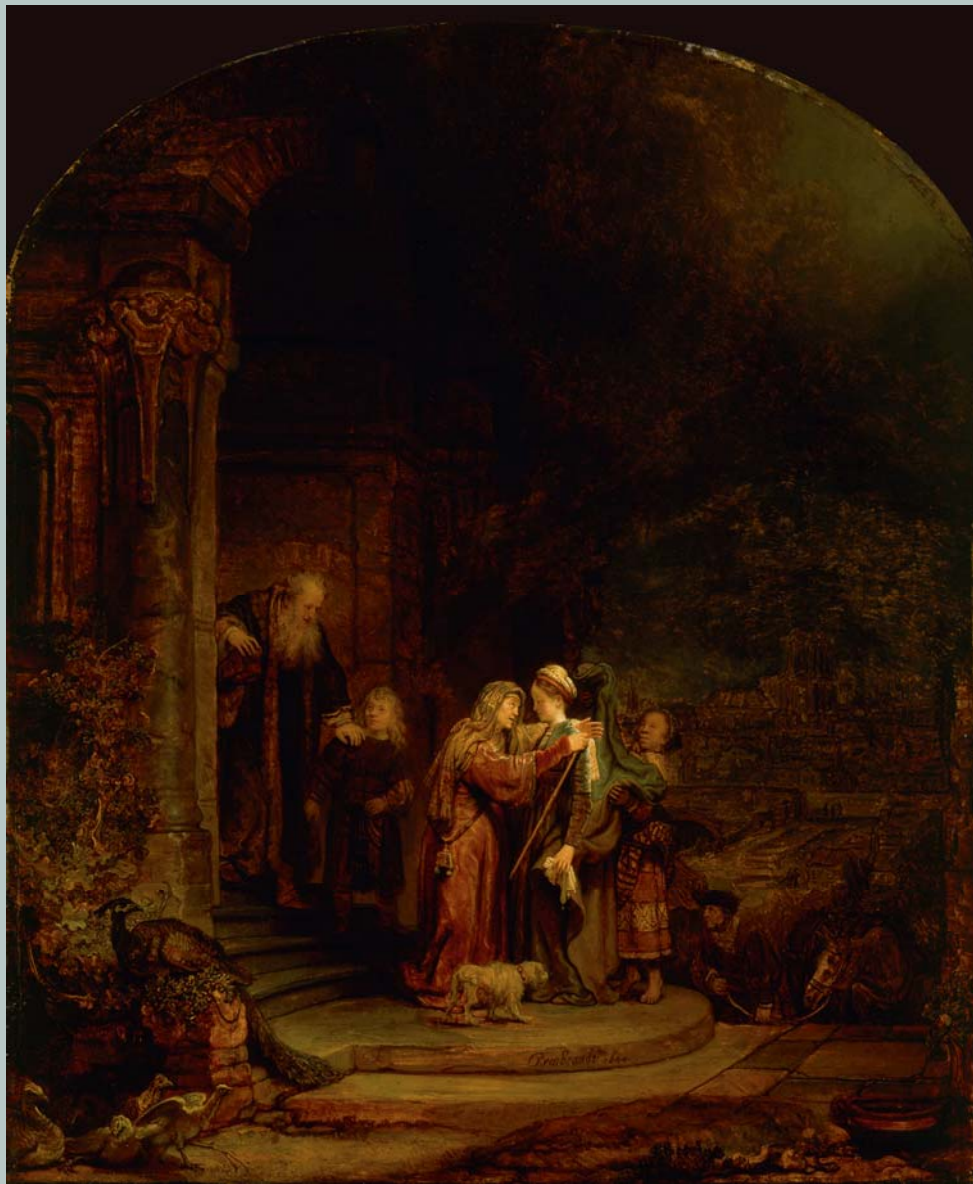

detail

Rembrandt, *Susanna and the Elders*, 1647, 76.5 x 93 cm.
Berlijn, Gemäldegalerie

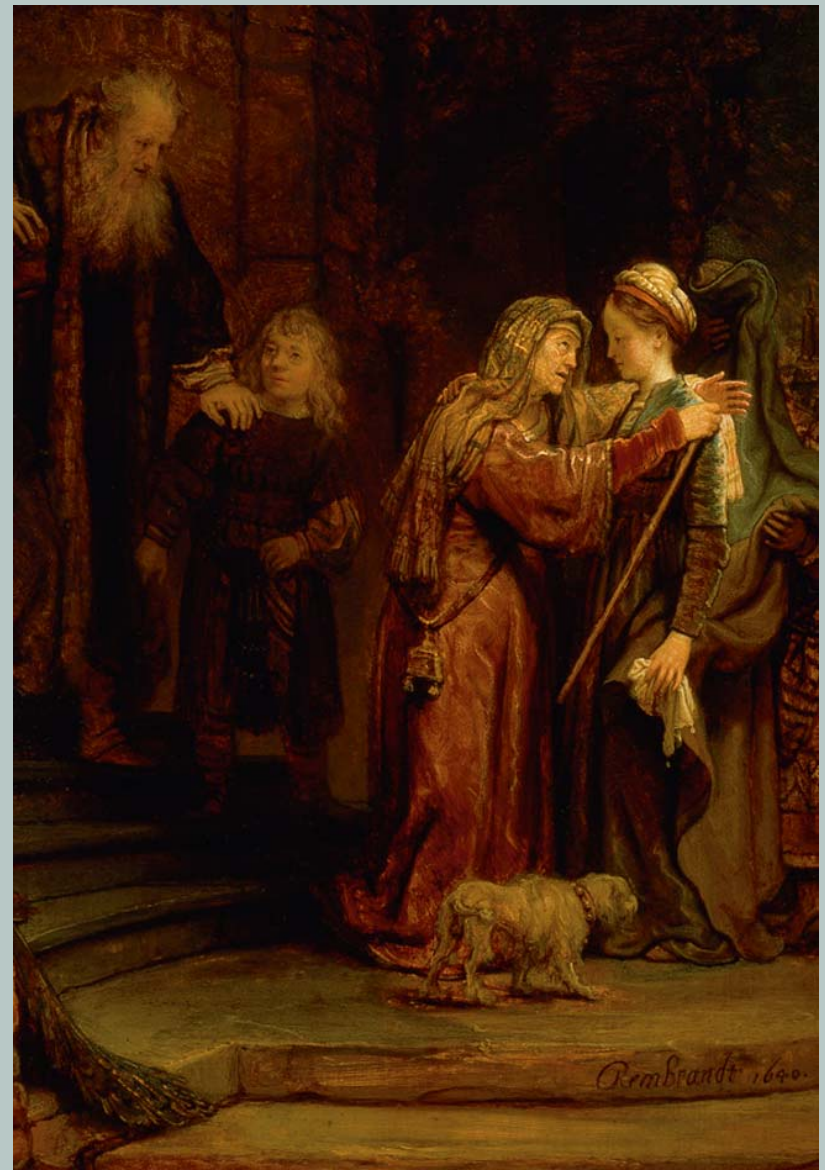
Sold in 1647 for **500 guilders**

Rembrandt, *The Visitation*,
1640. Detroit, Institute of Arts

around 1658, valued at **800 guilders**
by the owner himself

detail

In 1657, valued at
1500 guilders

detail

Rembrandt, *Christ and the Adulterous Woman*, 1644.

London, The National Gallery

Christ and the Adulterous Woman, 1644, panel 83,5 x 65,5 cm. London, The National Gallery

The Raising of Lazarus, c. 1631/32, panel 96 x 81,5 cm. Los Angeles, Los Angeles County Museum of Art

In the inventory of Johannes de Renialme paintings with the above subjects were valued at **1500 and 600 guilders** respectively.

Something like this?

Rembrandt-school, *Young Black Man*, c. 1630.

Whereabouts unknown.

Christ and the Adulterous Woman,
1644, panel 83,5 x 65,5 cm. London,
The National Gallery

The Raising of Lazarus, c. 1631/32,
panel 96 x 81,5 cm. Los Angeles, Los
Angeles County Museum of Art

In the inventory of Johannes de Renialme paintings with the above subjects
were valued at **1500 en 600 guilders** respectively.

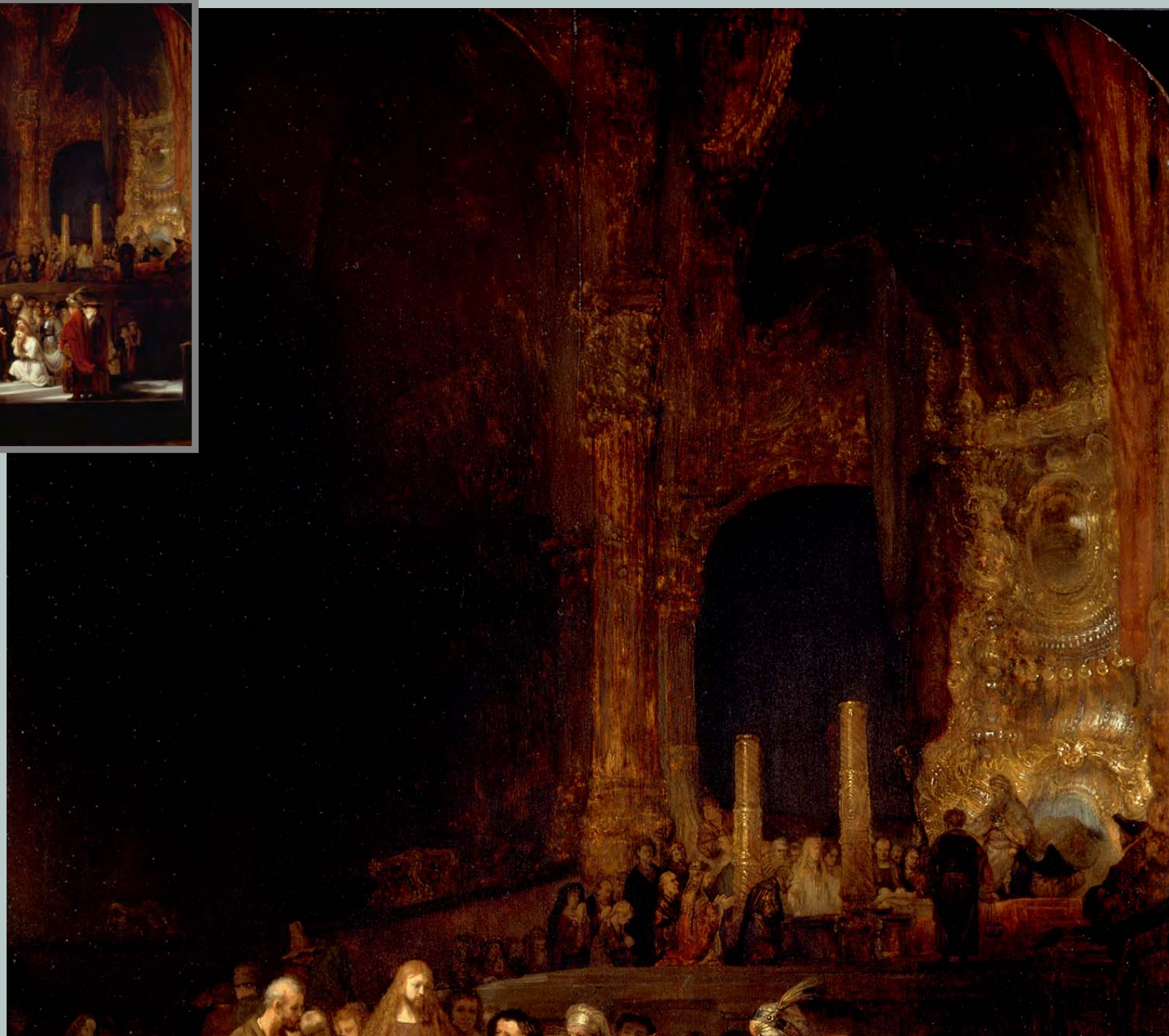
‘Through the reality simulating power [*schijn-eygentlijke kracht*] as I call it, we [painters] must conquer and seize the eyes of the art lovers, and do so by way of arranging light and shadow with careful order into unity by pulling them together.’

‘wy [wij schilders] moeten door schijn-eyghentlijke kracht (soo noem ick het), het ghesichte der Konst-beminders, door een eendrachtelijke goede ordenen der ’t samen-voeginghe van licht en schaduwen, overweldigen en in nemen.’ (Philips Angel)

280 guilders

70

Joachim von Sandrart, *Odysseus and Nausicaa*, 1641.
Amsterdam, Rijksmuseum.

(Joachim von Sandrart (1606-1688;
in Amsterdam between 1637 and 1645)

Chimney designed by Philip
Vingboons for the house
of Joan Huydecoper, 1641.
Amsterdam, Rijksmuseum

280 guilders

32 poems by
Vondel and 21 by
Barlaeus on works
by Sandrart!

Joachim von Sandrart, *Odysseus and Nausicaa*, 1641.
Amsterdam, Rijksmuseum.

Francois Duquesnoy,
*Children's Bacchanal
with Goat*, c. 1625,
(detail).

Rome, Galleria Spada

Joachim von Sandrart, *Children's Bacchanal with nymphs,
and flute player*, c. 1642.

Private Coll.

Jacob Backer, *Granida and Daifilo*, c. 1637,
canvas 125 x 161 cm. St. Petersburg, Hermitage

Jacob Adriaensz Backer (1508-1651)

Jacob Backer, *Cimon and Ephigenia*, c. 1642,
canvas, 150 x 230 cm.

Brunswick, Herzog Anton Ulrich-Museum

Jacob Backer, *Venus and Adonis*, c. 1650,
canvas 200 x 237 cm. Kurhessische
Hausstiftung, Schloss Fasanerie

Govert Flinck, *Isaac Blessing Jacob*, 1638, canvas 117 x 141 cm.
Amsterdam, Rijksmuseum

Govert Flinck, *The Annunciation to the Shepherds*, 1639, canvas, 160 x 196 cm. Paris, Louvre

Govert Flinck (1615 – 1660)

Govert Flinck, *The Dismissal of Hagar*,
canvas 111x139 cm., c. 1640-42.
Berlin, Gemäldegalerie

400 gulden

Isaac Isaacs, *Harald Klak is Received by Emperor Louis the Pious*, 1640, canvas 163 x 345 cm. Castle Skokloster (Sweden).

Made for Castle Kronborg in Helsingor.

Part of a series by **Claes Moeyaert** [2], **Salomon Koninck** [1], **Adriaen van Nieulandt** [1] and **Isaac Isaacs** [3], as well as the Utrecht painters Gerrit van Honthorst [10], and Nicolaus Knüpfer[1]).

David Colijns (1581/82 – 1665)

David Colijns, *David with the Head of Goliath* and *David Playing Harp for Saul*, c. 1635-40. Utrecht, Museum het Catharijneconvent

Organ shutters, originally for the organ of the the Nieuwezijdskapel

*'Grondig afgericht
in all de zwaerste deelen
der vrye Schilderkunst'*

David Colijns
(1581/82 – 1665)

I

Jasper Hillegers, 2010
(MA-thesis)

37 guilders

David Colijns, *The Army of Pharaoh Drowning in the Red Sea*, 1626,
canvas 86 x 209 cm.

Amsterdam, Consistory of the Old Church

Baptism of the Eunuch, c. 1640

Elijah and the Widow of Sarephta, c. 1640-45

The Death of Lucrece, c. 1635

Actaeon Fleeing from Diana and her Nymphs, 1639

The Meeting of Jacob and Esau

David Colijns (monogrammed),
The Judgement of Salomon,
canvas 144 x 197 cm.
Warsaw, Muzeum Narodowe

Willem van Swanenburg
after Joachim Wtewael,
The Judgement of Salomon, 1606
gravure.

Gillis d'Hondecoeter, *Rocky Landscape*, c. 1625.
Private Coll.

Pieter Codde, *Merry Company*, 1627.
Paris, Louvre

David Colijns, *David Playing Harp for Saul*,
organ shutters originally for the
Nieuwezijdskapel, c. 1635-40.
Utrecht, Museum het Catharijneconvent

Baptism of the Eunuch, c. 1640

Elijah and the Widow of Sarephta, c. 1640-45

The Death of Lucrece, c. 1635

Actaeon Fleeing from Diana and her Nymphs, 1639

The Meeting of Jacob and Esau

David Colijns, *David Playing Harp for Saul*,
organ shutters originally for the
Nieuwezijdskapel, c. 1635-40.
Utrecht, Museum het Catharijneconvent

Jan Collaert I after Ambrosius
Francken, engraving
(in reverse)

Actaeon Fleeing from Diana and her Nymphs, 1639

Baptism of the Eunuch, c. 1640

*The Death of Lucrece,
c. 1635*

78 x 114 cm.

127 x 152 cm.

87

109 x 95,5 cm.

121 x 169 cm.

David Colijns, *Diana and Nymphs Bathing and Surprised by Actaeon*, 1641, panel 99 x 131 cm. Whereabouts unknown

In 1656 valued at 25 guilders (not certain that it concerns this particular painting)

Alexander Keirincx

David Colijns, 1635-40

Adriaen van Nieulandt, 1650

90

Isaac Isaacs, 1640

Jan Christiaensz Micker, *Absalom's servants killing Amnon*. Whereabouts unknown

Leendert de Laeff, *Esther before Ahasverus*. Whereabouts unknown.

the art dealer Cornelis Doeck had **53** paintings by Leendert de Laeff in stock when he died

Rombout van Troyen,
*King Achas Sacrificing his Son
to the Moloch*, 1646,
panel 60 x 93 cm. Private Coll.

Rombout van Troyen
(1605-1658?)

Rombout van Troyen,
The Raising of Lazarus, 1647,
panel 51 x 66 cm. Private Coll.

Rombout van Troyen, *Bileam Sacrificing to Barak*, 1628.
Haarlem, Frans Hals Museum

Rombout van Troyen, *Baptism of the Eunuch* 1630.
Whereabouts unknown

Rombout van Troyen,
*King Achas Sacrificing his Son
to the Moloch*, 1646,
panel 60 x 93 cm. Private Coll.

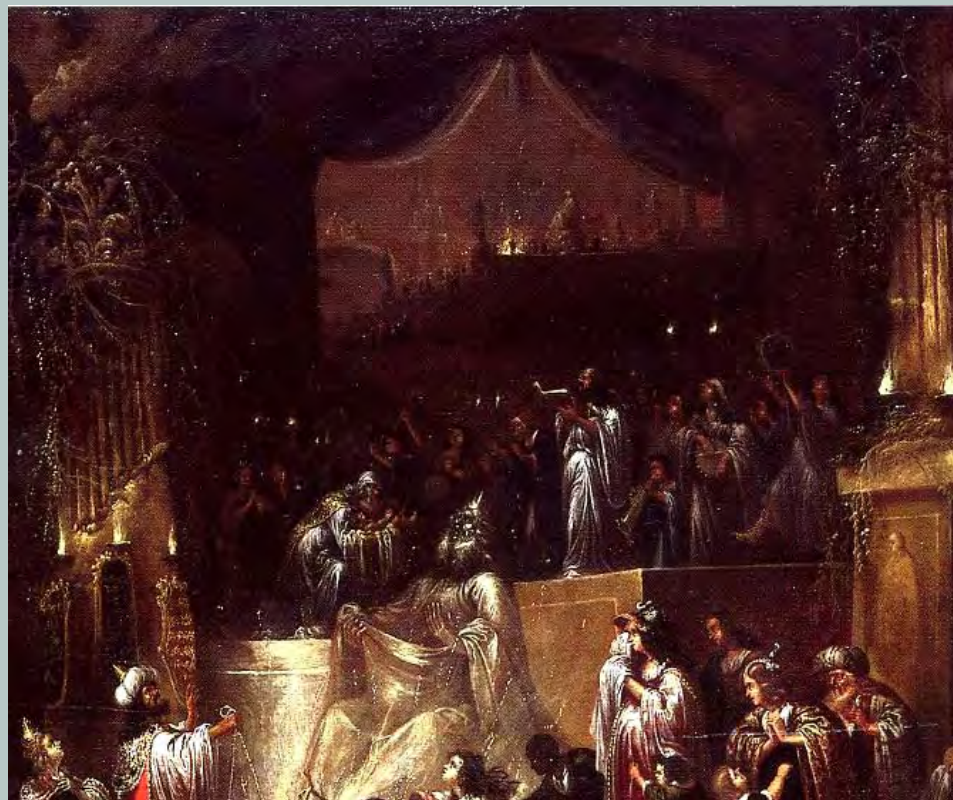
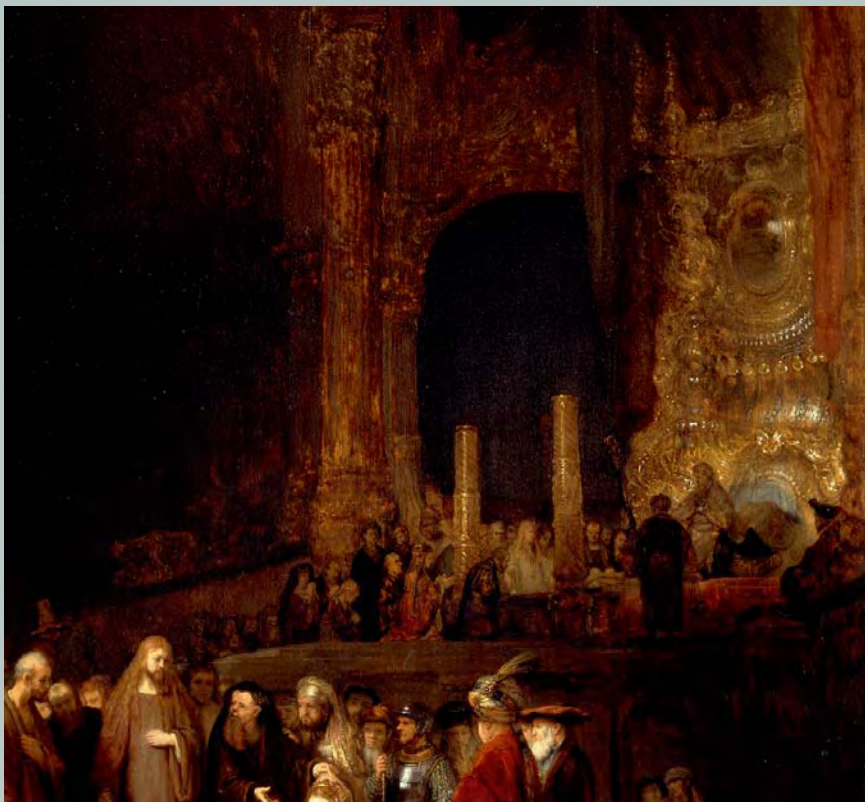

Rombout van Troyen,
The Raising of Lazarus, 1647,
panel 51 x 66 cm. Private Coll.

Salomon Sacrificing to the Idols, 1647

King Ahas Sacrificing his own Son, 1646

Pagan Sacrifice before Statue of Minerva

97

Pagan Sacrifice before Statue of Minerva

Jehu Killing the Priests of Baal, 1652

*Mantis Impersonating the Ghost of Achilles Risen from his Grave, Demanding the Sacrifice of Polyxena (based on Samuel Coster's tragedy *Polyxena*), 1652.*

1637

3 x

Mantis Impersonating the Ghost of Achilles Risen from his Grave, Demanding the Sacrifice of Polyxena (based on Samuel Coster's tragedy *Polyxena*).

1647

1652

\$6.250 in 2009

\$11.430 in 2002

\$23.187 in 2008

\$1.235 in 2010

\$12.316 in 2010

\$3.715 in 2008

\$8.128 in 2007

peak:
*Noach with
the Animals at
the Ark:*
\$ 41.316 in 1999

\$26.048 in 1999

Rembrandt

Rombout van Troyen

